

לקוטי תורה • פרשת במדבר • מאמר 15

ביאור על בשעה שהקדימו

ביאור על "בשעה שהקדימו נעשה"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/15](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/15)

1 ביאור על בשעה שהקדימו

ביאור על "בשעה שהקדימו"

2 הנה שרש ענין הנזכר לעיל בפ"י סוף מעשה במחשבה תחילה שבח"י חכמה עילאה הוא סוף מעשה של הקב"ה.

ובכן, שורש העניין שהוזכר לעיל בפירוש "סוף מעשה במחשבה תחילה" הוא שבחינת חכמה עילאה היא "סוף מעשה" של הקדוש ברוך הוא.

פ"י כי סוף התלבשות רד"א [רישא דלא אתידע] הוא בחכמה דאצילות כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער מ"ז פ"ג [פרק ג'] ושער ב' במה"ב [במהדורא בתרא] פ"א פ"ג [פרק ג'] והובא בסש"ב [בספר של בינונים] פרק ל"ה בהג"ה [בהגהה]

כלומר, סוף ההתלבשות של רישא דלא אתידע הוא בחכמה דאצילות, כפי שנכתב ב-, Etz Chaim, Sha'ar 47, chapter 3, וב-, Sha'ar 2, in the Mahadura Basra, chapters 1 [and] 3; והדברים מובאים ב-Sefer Shel Beinonim (Tanya), chapter 35, in the gloss.

והנה רד"א [רישא דלא אתידע] שנמשך ממלי דא"ק [דאדם קדמון] זהו בח"י מאמר וכמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] כוונת ברוך שאמר והיה העולם רד"א [רישא דלא אתידע].

והנה, רישא דלא אתידע, הנמשך ממלכות דאדם קדמון, הוא בחינת מאמר, כפי שנכתב ב-Pri Etz Chaim בעניין הכוונה של "ברוך שאמר והיה העולם": [הכוונה היא] לרישא דלא אתידע.

ומבואר לעיל דמאמר ועשייה הכל אחד וזהו סוף מעשה. פ"י שסוף התלבשות בחינת רד"א [רישא דלא אתידע] הוא בחכמה הנק' מחשבה וזהו במחשבה תחלה.

ומבואר לעיל שמאמר ועשייה הם דבר אחד, וזהו "סוף מעשה". כלומר, סוף ההתלבשות של בחינת רישא דלא אתידע הוא בחכמה, הנקראת "מחשבה", וזהו "במחשבה תחילה".

וע' במק"מ [במקדש מלך] בפ"י הזהר (בראשית ט"ו א') בתר ההיא נקודה לא אתידע כלל כי אור א"ס אינו מתגלה רק בחכמה והחכמה מתפשט בתוך אימא וזו"נ [וזהיר אנפין ונוקבא] כו' ע"ש:

ועיי' ב-Mikdash Melech בפירושו לזוהר (בראשית, folio 15a), על "מעבר לאותה נקודה אין יודעים כלל": שהרי אור אין סוף מתגלה רק בחכמה, והחכמה מתפשטת בתוך אימא וז"א ונוקבא וכו'. עיי' שם.

וענין התורה והמצות. הנה כמיה דאשקי לאילנא היינו הי"ח [הי' חסדים] דז"א המגדילים את הכלים ומהם שרש הרמ"ח מ"ע [מצות עשה] ושורש הה"ח [ההי' חסדים] הוא מחיורתא דגולגלתא ושרש שרשן הוא מחסד דעתיק ושס"ה ל"ת [לא תעשה] הן מה"ג [מחמש גבורות] דז"א ושרש שרשן מגבורה דעתיק.

וענין התורה והמצות: "כמו מים המשקים את העץ" הם חמשת החסדים של ז"א, המגדילים את הכלים, ומהם שורש רמ"ח מצוות עשה. שורש חמשת החסדים הוא מחיורתא דגולגלתא, ושורש שורשם הוא מחסד דעתיק; ושס"ה מצוות לא תעשה הן מחמש הגבורות של ז"א, ושורש שורשן הוא מגבורה דעתיק.

ושרש התורה הוא ממו"ס [ממוחא סתימאה] שמשם שרש השערות דגולגלתא שהם הלכות התורה (ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער אי"א פ"ה)

שורש התורה הוא במוחא סתימאה, שמשם שורש השערות של גולגלתא, שהן הלכות התורה (ועיין בעץ חיים, שער אריך אנפין, פרק ה').

והנה גולגלתא הוא חיצוניות הכתר ומשם נמשכים המצות מהלכנונית שבין השערות וכשנמשכי [וכשנמשכים / וכשנמשכין] בכתר דז"א נעשיי [נעשית / נעשים] תרי"ג ארחין כו' כמ"ש באדרא (דנשא דקכ"ט א') לתרי"ג ארחין דפליג בז"א.

גולגלתא היא החיצוניות של כתר, ומשם נמשכות המצוות, מהלובן שבין השערות. וכשהן נמשכות בכתר של ז"א, הן נעשות תרי"ג ארחין וכו', ככתוב באדרא (של פרשת נשא, דף קכ"ט ע"א): "לתרי"ג ארחין דפליג בז"א".

אבל התורה נמשכה ממו"ס [ממוחא סתימאה] שהוא בחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] היינו חכמה שבכתר אשר החכמה היא בחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] ובחכמה אתברירו לברר מהו מותר ומהו אסור והוא למעלה מן המצות שהם הכלים.

אבל התורה נמשכת ממוחא סתימאה, שהיא בחינת פנימיות, כלומר, חכמה שבכתר; שהרי חכמה היא בחינת פנימיות, ובחכמה מתבררים הדברים — מה מותר ומה אסור. והיא למעלה מן המצוות, שהן הכלים.

כמשל בעל הבית שמצוה באיזה מקום יעמידו הכלי. הרי הוא מושל על הכלי ומעמידה במקום שהוא חפץ כמ"כ [כמו כן] עד"מ מצות סוכה הוא ענין המשכת מקיפים דאימא.

כמו במשל בעל הבית שמצווה היכן להעמיד את הכלי: הוא מושל בכלי ומעמיד אותו במקום שהוא רוצה. כך גם, בדרך משל, מצוות סוכה היא המשכת המקיפים של אימא.

4 ולימוד התורה איך ומה שתהיה הסוכה לא פחות מז"ט על ז"ט ולא למעלה מכי [מכתב] ושם לאו אינו מצוה כלל זהו הממשלה והציווי על המצוה והוא

והלימוד התורה — כיצד ומה יהיו מידות הסוכה: לא פחות משבעה טפחים על שבעה טפחים, ולא גבוהה מעשרים [אמה], ואם לא כן אין זו מצוה כלל — הוא השליטה והציווי על המצוה; וזהו

כמו בעה"ב [בעל הבית] שמצוה איך תעמיד הכלי כו' וזהו בוצינא דקרדוניתא קו המדה שמודד איך יהיה הבנין

כמו בעל הבית שמצוה כיצד להעמיד את הכלי וכו'. וזהו בוצינא דקרדוניתא, קו המידה שמודד כיצד יהיה הבנין;

והוא מבחי' מו"ס [מוחא סתימאה] שבו מלובש גבורה דעתיק והוא מאמר קו המדה וזהו ענין בראשיתנמי מאמר הוא והיינו מאמר קו המדה.

והוא מבחינת מוחא סתימאה, שבו מלובשת הגבורה של עתיק, והוא מאמר קו המידה. וזהו ענין "כראשית" שגם הוא מאמר, כלומר, מאמר קו המידה.

5 ומשם הוא מקור התורה שמודד איך יהיו עשיית המצות. ועמ"ש מענין זה בביאור ע"פ כה תברכו כו' וזהו זאת התורה אדם

ומשם נמשך מקור התורה, הקובע כיצד יש לקיים את המצוות. ועיינו במה שנכתב בענין זה בביאור על הפסוק "כה תברכו" וכו'. וזהו פירוש "זאת התורה: אדם":

כי הדם הוא הנפש משא"כ כמיא דאשקי לאילנא שמגדלם לבד כו' ואדם אדמה לעליון שהתורה ממשיך מבחי' רעוא דכל רעוין מחשבה הקדומה כו'

כי "הדם הוא הנפש", שלא כמו מים המשקים את האילן, שרק מצמיחים אותו וכו'. ו"אדם" הוא מלשון "אדמה לעליון": התורה ממשיכה מבחינת רעוא דכל רעוין, הרצון של כל הרצונות, המחשבה הקדומה וכו'.

ולכן מתן תורה בשבועות, כי הנה ג' רגלים פסח כנגד אברהם כמ"ש לושי ועשי עוגות ושבועות כנגד יצחק

ולכן מתן תורה חל בחג השבועות. מבין שלושת הרגלים, פסח מכוון כנגד אברהם, כפי שנאמר "לושי ועשי עוגות", ושבועות מכוון כנגד יצחק,

כי מ"ת [מתן תורה] בקול שופר נגד אילו של יצחק. ואברהם הוא חסד שמשם שרש המצות אברהם גימטריא רמ"ח.

מפני שמתן תורה היה בקול שופר, כנגד האיל של יצחק. אברהם הוא חסד, שממנו שורש המצוות; הגימטריה של אברהם היא רמ"ח,

היינו רמ"ח פקודין רמ"ח אברים ועיין מזה בגמרא ספ"ג [סוף פרק ג'] דנדרים (דל"ב ע"ב) וזהו שמתחלה נק' אברם ואח"כ ע"י המילה נוסף בו ה' היינו ה"ח [ה' חסדים]

כלומר רמ"ח מצוות כנגד רמ"ח אברים. ועיין בעניין זה בגמרא, בסוף פרק ג' דנדרים (דף ל"ב ע"ב). לכן תחילה נקרא אברם, ולאחר מכן נוספה לו האות ה' בעקבות המילה, והיא רומזת לחמשת החסדים,

שהם שרש המצות כמיא דאשקי לאילנא כנ"ל והם מתגלים ע"י המילה ועמ"ש בביאור ע"פ והיה מספר בנ"י [בני ישראל] ושם נתבאר ג"כ איך המצות הם בחי' מים.

שהם שורש המצוות, "כמים המשקים את האילן", כנזכר לעיל; והם מתגלים באמצעות המילה. ועיין במה שנכתב בביאור על הפסוק "והיה מספר בני ישראל", ושם מבואר גם כיצד המצוות הן בחינת מים.

6 ויצחק הוא בחי' גבורה עילאה וגם יצחק לשון צחוק ותענוג כי שרשו מגבורה דעתיק ולכן בשבועות שהוא מבחי' יצחק הוא זמן מתן תורה שהיא ג"כ מבחינה זו אדם כו' כנ"ל.

ויצחק הוא בחינת גבורה עילאה, וגם השם יצחק הוא מלשון צחוק ותענוג, כי שורשו מגבורת עתיק. לכן שבועות, שהוא מבחינת יצחק, הוא זמן מתן תורה, שגם היא מבחינה זו — אדם וכו', כנזכר לעיל.

ולכן בא בעשרת הדברות הדבור לא תרצח שלא להיות ח"ו [חס ושלום] שופך דם האדם באדם כו' כמבואר למעלה.

ולכן באה בעשרת הדיברות האמירה "לא תרצח", כדי שלא יהיה, חס ושלום, "שופך דם האדם באדם" וכו', כפי שהתבאר לעיל.

וזהו ג"כ ענין ונהר יחרב ויבש יחרב בבית ראשון ויבש בבית שני כו' כנ"ל. וזהו ענין שהראו לטיטוס שהי' ה דם מבצבץ ויוצא

וזהו גם ענין "ונהר יחרב ויבש": "יחרב" בבית ראשון ו"יבש" בבית שני וכו', כנזכר לעיל. וזהו גם ענין מה שהראו לטיטוס, שדם היה מבצבץ ויוצא

(כדאיתא בגיטין פרק הניזקין), דהיינו שמפני העונות והפשעים של ישראל גרמו שפיכת דם וחיות אדם דקדושה באדם דקליפה. לא תנאף.

(כפי שמובא בגיטין, פרק הניזקין): כלומר, בשל החטאים והפשעים של ישראל הם גרמו לשפיכת הדם והחיות של אדם דקדושה לתוך אדם דקליפה. "לא תנאף".

כי הנה מבואר בע"ח [בעץ חיים] שער מ"ז ענין שארה כסותה ועונתה שארה הוא בחינת החיות הנמשך בתוך העולמות בבחי' פנימי [פנימיות / פנימית] ע"ד אור פנימי.

כי הנה מבואר בעץ חיים, שער מ"ז, ענין "שארה כסותה ועונתה": "שארה" היא בחינת החיות הנמשכת בתוך העולמות באופן פנימי, בדוגמת אור פנימי.

7 וכסותה הוא בחי' אור מקיף. וכ"ז [וכל זה] היינו מה שנמשך בסדר ההשתלשלות כמ"ש ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית

ו"לבושה" הוא בחינת אור מקיף. כל זה הוא מה שנמשך בסדר ההשתלשלות, כפי שנאמר: "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית".

דהיינו שמחדשם ומחיה ומהוה אותם שאל"כ [שאם לא כן] יתבטלו כל העולמות, ועכ"ז [ועם כל זה] התחדשות זו היינו לחדשם על דרך ואופן שהם.

כלומר, ה' מחדש אותם, נותן להם חיות ומהוה אותם; שאם לא כן, כל העולמות היו חדלים להתקיים. ואף על פי כן, חידוש זה הוא חידושם באופן ובדרך שבהם הם קיימים.

אך בחי' עונתה היינו המשכת אור חדש ממש מה שלא היה כלל בהשתלשלות העולמות כי אם נמשך אור חדש ונשמות חדשות ממש,

אבל בחינת "עונתה" היא המשכה של אור חדש ממש, שלא היה כלל בסדר השתלשלות העולמות; אלא שנמשכים אור חדש ונשמות חדשות ממש,

ועל דרך מ"ש בהקדמת מהרנ"ש לפע"ח [לפרי עץ חיים] אז יוסיפו אור כו' ותהיה התוספת הזה מרובה על העיקר כו' והיינו המיוחס בספר הזהר בשם הזיווג כו'

בדומה למה שכתוב בהקדמת מהרנ"ש לפרי עץ חיים: "אז יוסיפו אור וכו', ותהיה התוספת הזאת מרובה על העיקר וכו'". וזהו מה שמכונה בזהר בשם "זיווג" וכו'.

ע"ש, ועמ"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה הטעם למה כינו ענין המשכת האור חדש הזה במשל זיווג ויחוד שהוא משל גשמי מאד ע"ש הטעם.

עיין שם. ועיין במה שנכתב לעיל בביאור על הפסוק "שחורה אני ונאווה", בדבר הטעם לכך שהמשכת האור החדש הזה כונתה במשל של זיווג ויחוד, שהוא משל גשמי מאד. עיין שם לטעם הדבר.

8 ועדי"ז בשבת נמשך תוספת אורות שנותנים במתנה אור חדש שלא היה עדיין בהתהוות אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] ולכן נק' שבת מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. ולכן מתפללין תפלת מוספין על שם תוספת הקדושה.

ובאותו אופן, בשבת נמשכת תוספת של אורות הניתנת במתנה: אור חדש, שעדיין לא היה בהתהוותם של אצילות, בריאה, יצירה ועשיה (ארבעת העולמות). לכן השבת נקראת "מתנה טובה יש לי בבית גנזי, ושבת שמה". משום כך מתפללים תפילת מוסף, שנקראת כך על שם תוספת הקדושה.

9 ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] **שער הק"ש** [הקריאת שמע] **פ"ה ומשם יובן דבחי' שארה כסותה נמשך מחיצוניות דא"א** [דאבא ואימא]. ועונתה נמשך מבחינת פנימית

ועיינו בפרי עץ חיים, שער קריאת שמע, פרק ה; ומשם יובן שהבחינות של "שארה" ו"כסותה" נמשכות מחיצוניות אבא ואמא, ואילו "עונתה" נמשכת מבחינת פנימיות,

וגם שהמשכה זו באה מלמעלה מעלה אור חדש כמש"ש [כמה שכתוב שם] ספ"א. וזהו האזהרה לא תנאף שלא ימשיך ח"ו [חס ושלום] בחי' המשכה זו לחיצונים.

וגם שהמשכה זו באה מלמעלה מעלה, כאור חדש, כפי שכתוב שם בסוף פרק י"א. וזהו האזהרה "לא תנאף": שלא ימשיך, חלילה, המשכה זו אל הכוחות החיצוניים.

10 וכן לא תגנוב שהוא ע"י שמירת מדמיונות שוא שלא ידמה בעצמו ששיכר התאוות רעות ובאמת שקר הוא כו',

וכן גם "לא תגנוב" — הדבר נעשה באמצעות שמירה [על עצמו] מפני דמיונות שווא, שלא ידמה האדם כנפשו שכבר שבר את התאוות הרעות, בשעה שלאמיתו של דבר אין זו אלא שקר וכו';

ומזה נמשך ג"כ הגניבה למעלה שהחיצונים גונבים מהקדושה כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] סוף שער האונאה כו' וגם כמ"ש במ"א בשם לקוטי השי"ס [הששה סדרים] מהאריז"ל [מהארי"י זכרנו לברכה] גבי ירדן שנוטל מזה ונותן לזה כו'

ומזה נמשכת גם הגניבה למעלה, שבה החיצונים גונבים מן הקדושה, ככתוב ב-Etz Chaim, בסוף Sha'ar HaOna'ah וכו'; וכן כתוב במקום אחר בשם Likkutei HaShas של האריז"ל, בעניין הירדן, שהוא "נוטל מזה ונותן לזה" וכו'.

ע"ש כנזכר בפ' שלח בד"ה ענין התכלת ועיין בפרש"י [בפירוש רש"י / בפירוש רש"י] באיוב סי' ד' ע"פ ואלו דבר יגונב ובסנהדרין דפ"ט ע"ב, כי אם יראה לשבר התאוות באמת לאמיתו ועי"ז יומשך שלא יהיה הגניבה למעלה כו'

עיין שם, כפי שזכר בפרשת שלח, במאמר המתחיל "ענין התכלת". וכן עיין בפירוש רש"י על Iyov, פרק ד', על [הפסוק] "ואלי דבר יגונב", וב-Sanhedrin, דף פט ע"ב. אלא יש לדאוג לשבור את התאוות באמת לאמיתה, ועל ידי כך יימשך שלא תהיה גניבה למעלה וכו'.

[ועיין בזהר ס"פ יתרו ובמה דפסקא טעמא שרי למגנב דעתיה דרביה באורייתא ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער האונאה פרק שני רק גניבה ממש כו']

[ועיין ב-Zohar, סוף פרשת יתרו, ובדברי הפסוק "ובמה דפסקא טעמא שרי למגנב דעתיה דרביה באורייתא"; ועיין ב-Etz Chaim, Sha'ar HaOna'ah, פרק ב: רק גניבה ממש וכו'.

וזהו ע"ד המבואר במ"א בענין גביע הכסף שהטמין יוסף באמתחת בנימין צדיק תחתון שבח"י גביע הכסף האהבה רבה ושמחת הנפש אינו של בנימין עצמו כי אם מבחינת יוסף:]

וזה על דרך המבואר במקום אחר בענין גביע הכסף שהטמין יוסף באמתחת בנימין, צדיק תחתון: בחינת גביע הכסף — האהבה הגדולה ושמחת הנפש — אינה של בנימין עצמו, אלא מבחינתו של יוסף.]

11 ב והנה ע"י קיום המצות ועסק התורה עי"ז הוא עושי דברו שבונים ומתקנים דבר ה' שהוא בחי' מלכות דאצילות להיות המאציל א"ס ב"ה מלך על עם כו' ועי"ז אח"כ לשמוע בקול דברו.

2. והנה, באמצעות קיום המצוות והעיסוק בתורה, נעשים [בין] "עושי דברו": בונים ומתקנים את דבר הוי', שהיא בחינת מלכות דאצילות, כדי שהמאציל, אין סוף ברוך הוא, יהיה מלך על עם וכו'; ולאחר מכן, באמצעות כך, זוכים "לשמוע בקול דברו".

אך הכח הזה להיות עושי דברו בעובדא וברעותא דליבא תליא והיינו עיי מי גילה לבני

אך הכוח להיות "עושי דברו" תלוי הן במעשה והן ברצון הלב; והיינו באמצעות "מי גילה לבני

רז זה שהקדימו נעשה שעיי גילוי האהבה המסותרת לצאת מההסתר וההעלם אל הגילוי עייז ממשיכים מלמעלה גייכ הגילוי מבחינת טמירא דכל טמירין.

רז זה", שהקדימו "נעשה": שכן באמצעות גילוי האהבה המסותרת, והוצאתה מן ההסתר וההעלם אל הגילוי, ממשיכים גם מלמעלה גילוי מבחינת טמירא דכל טמירין.

וזהו ההפרש בין ישראל שקבלו התורה בסיני ובין מה שהאבות קיימו את התורה והוא עייז משארזי"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד, ופיי הטעם בזהר

וזהו ההבדל בין ישראל שקיבלו את התורה בסיני לבין קיום התורה בידי האבות. הדבר דומה למה שאמרו חז"ל: "במקום שבעלי תשובה עומדים, צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד". והטעם לכך מוסבר בזהר

(פי חיי שרה דקכ"ט ע"ב) דאינון משכי עליהו ברעותא דליבא יתיר ובחילא סגי כו' דהיינו שמוציאים נקודת הלב מההעלם יותר אל הגילוי מהצדיקים.

(פרשת חיי שרה, דף קכ"ט ע"ב): "שהם מושכים עליהם ברצון לב רב יותר ובכוח רב" וכו'; כלומר, הם מוציאים את נקודת הלב מן ההעלם אל הגילוי יותר מן הצדיקים.

והוא ענין בחילא סגי דהיינו בכח גדול וחזק מפנימית ועומק נקודת הלב שמתגלה בהם.

וזהו עניין "בכוח רב": כלומר, בכוח גדול וחזק, הנובע מפנימיותה ומעומקה של נקודת הלב, המתגלה בהם.

12 ולכן מעוררים גייכ למעלה שימושך ויתגלה מן טמירא דכל טמירין יותר. כי לפי האתערותא דלתתא כך אתערותא דלעילא.

ולכן הם מעוררים גם למעלה, כדי שיימשך ויתגלה יותר מן הנסתר שבכל הנסתרים. שכן ההתערורות מלמטה קובעת את מידת ההתערורות מלמעלה.

וזיי"ש [וזהו שכתוב] גבי מתן תורה קול ה' בכח דהיינו לפי שהקדימו נעשה בבחי' גילוי הרז בחילא יתיר וזהו שכתוב בקשר למתן תורה: "קול הוי' בכוח" — כלומר, מפני שהם הקדימו "נעשה", ובכך גילו את הסוד "בכוח יתיר",

דהיינו בכח גדול וחזק מנקודת הלב והוא בחי' תשובה והיינו ע"י יציאת מצרים כו' לכן המשיכו ג"כ מלמעלה בעת מ"ת [מתן תורה] מההעלם יותר אל הגילוי יותר

כלומר, בכוח גדול וחזק מנקודת הלב, שהיא בחינת תשובה, והדבר היה באמצעות יציאת מצרים וכו'. לכן הם המשיכו גם מלמעלה, בזמן מתן תורה, מן ההעלם אל הגילוי במידה גדולה יותר,

והיינו יותר ג"כ ממה שהמשיכו האבות שהיו בחינת צדיקים גמורים שהמשכות שהמשיכו הוא למעלה באצילות ולא ירד למטה כו'

כלומר, במידה גדולה יותר גם ממה שהמשיכו האבות, שהיו בבחינת צדיקים גמורים; ההמשכות שהמשיכו היו למעלה, באצילות, ולא ירדו למטה וכו';

משא"כ ישראל המשיכו לשמוע בקול דברו שיומשך הגילוי למטה ושיהיה חרות על הלוחות כו' חירות מיניקת החיצונים כו'

ואילו ישראל המשיכו את "לשמוע בקול דברו", כדי שהגילוי ימשך למטה ויהיה "חרות על הלוחות" וכו' — חירות מן היניקה של הכוחות החיצוניים וכו',

שהדבור גזור ומבטיח לא תרצח דר"ל [דרוצה לומר] שלא יהיה עוד בחינה זו כו' וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] לעיל ופי' מי גילה לבני רז זה מי

שהרי הדיבור גזור ומבטיח "לא תרצח", כלומר, שבחינה זו לא תהיה עוד וכו', כפי שהתבאר לעיל. ופירוש "מי גילה לבני רז זה": "מי"

היינו בינה גילה לבני רז זה הוא יסוד אבא שאהבה המסותרת היא מבחי' ח"ע [חכמה עילאה] כמ"ש בבניונים פ"ח והתגלותה ע"י בינה התבוננות וזהו ענין נקודה בהיכלא.

הוא בינה; "גילה לבני רז זה" הוא יסוד אבא, שכן האהבה המסותרת נובעת מבחינת חכמה עילאה, כפי שכתוב בספר של בניונים, פרק י"ח, והיא מתגלית באמצעות בינה, כלומר, התבוננות. וזהו ענין "נקודה בהיכלא".

כמ"ש ע"פ ראה אנכי נותן כו' כי חו"ב [חכמה ובינה] תרין ריעין כו' [וע' בהרמ"ז] [בהרב משה זכות] פ' וירא (דצ"ח ע"א) גבי רזא סתימא איהו ור"פ חקת בפ"י וברזא עילאה כו'

כפי שכתוב על הפסוק "ראה אנכי נותן" וכו', שכן חכמה ובינה הן "תרין ריעין" וכו'. [ועיינו בהרמ"ז, פרשת וירא (דף צ"ח ע"א), בענין "רזא סתימא איהו", ובראש פרשת חוקת, בפירוש "וברזא עילאה" וכו'.

וגם אפשר לומר דרוז זה היינו החסדים המכוסים ביסוד אימא עמ"ש בביאור ע"פ והיה מספר בניי [בני ישראל] כחול הים אשר לא ימד ולא יספר.

ואפשר גם לומר ש"סוד זה" הוא החסדים המכוסים ביסוד אימא; ראו מה שנכתב בביאור על [הפסוק] "והיה מספר בני ישראל כחול הים, אשר לא ימד ולא יספר".

וז"ש [וזהו שכתוב] במדרש רבה (וירא פ' מ"ט) סוד ה' ליראיו זו מילה והיינו משום שע"י המילה הוא התגלות החסדים המכוסים ביסוד אימא שהיא נק' סוד דהיינו האהבה המסותרת כו'].

וזהו [פירוש] הנאמר במדרש רבה (וירא, פרק מ"ט): "סוד הוי' ליראיו" — זו מילה; כלומר, מפני שעל ידי המילה מתגלים החסדים המכוסים ביסוד אימא, הנקראת "סוד", היינו האהבה המסותרת וכו'.

והנה עיי"ז ניתן הכח להמשיך ג"כ מלמעלה גילוי רצון העליון להיות עושי דברו וע"ד שנת' [שנתבאר] בזהר (בלק דקצ"א ע"א) ועיי"ז אח"כ לשמוע בקול דברו.

והנה, על ידי כך ניתן הכוח להמשיך גם מלמעלה גילוי של הרצון העליון, להיות "עושי דברו", על דרך המבואר בזהר (בלק, דף קצ"א ע"א); ועל ידי כך, לאחר מכן, "לשמוע בקול דברו".

ופי' בקול י"ל [יש לומר] ע"ד מ"ש ע"פ כי תשמע בקול דהיינו מה שכתוך הקול כו' וגילוי זה נמשך למטה עיי' דברו ע"ד מ"ש בזהר (ואתחנן דרס"א א') מלולא דדא מגו דא כו' ע"ש בפ"י המק"מ [המקדש מלך] ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות].

ואת פירוש "בקול" אפשר לבאר על דרך מה שנכתב על [הפסוק] "כי תשמע בקול": היינו, מה שנמצא בתוך הקול וכו'. גילוי זה נמשך למטה באמצעות "דברו", על דרך מה שנכתב בזהר (ואתחנן, דף רס"א ע"א): "מלולא דדא מגו דא" וכו'; ראו שם בפירוש מקדש מלך ובפירוש הרמ"ז.

וזהו לשמוע בקול דברו ולכן צ"ל תחלה עושי דברו וכמ"ש כי קרוב אליך הדבר כו' וזהו "לשמוע בקול דברו". לכן יש להיות תחילה "עושי דברו", כמו שנאמר: "כי קרוב אליך הדבר" וכו',

לעשותו דהיינו לעשות ולתקן בחי' הדבר להמשיך בו גילוי בחי' קול וע' בזהר ח"ב [חלק ב'] (ד"ג ע"ב וד' כ"ה ע"ב) מענין התחברות קול ודבור

"לעשותו" — היינו לעשות ולתקן את בחינת הדבר, כדי להמשיך לתוכו את גילוי בחינת הקול. וראו בזהר, חלק ב' (דף ג' ע"ב ודף כ"ה ע"ב), בעניין התחברות הקול והדיבור;

וגם להמשיך בו בחיי בקול כנ"ל וכענין מ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אדי כוי

וכן להמשיך לתוכו את בחינת "בקול", כנוכר לעיל; וכעין מה שנכתב על [הפסוק] "ועתה יגדל נא כוח אדי" וכו';

והיינו ע"י תומ"צ [תורה ומצות] רעדכ"ר [רעוא דכל רעוין] כוי וזהו א"ת [אל תקרי] בניך אלא בוניך ועי"ז אח"כ לשמוע בקול דברו כוי:

והיינו על ידי תורה ומצוות, רצון כל הרצונות וכו'. וזהו [מאמר חז"ל]: "אל תקרי בניך אלא בוניך"; ועל ידי כך, לאחר מכן, "לשמוע בקול דברו" וכו'.

13 ג ופי' מי גילה לבני יש לפרש עפמ"ש [על פי מה שכתוב] מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי (כפי' ואתחנן ה' כ"ו).

ג. ואת פירוש "מי גילה לבני" אפשר להסביר על פי מה שכתוב: "מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי" (בפרשת ואתחנן, ה', כו).

ועיין מזה ברכות ס"פ כי תבוא היה להם לומר אתה תן. וכ"ה בגמרא (דע"ז דף ד' ע"ב ודף ה' סע"א [סוף עמוד א]).

ועיינו על כך במדרש רבה, בסוף פרשת כי תבוא: "היה להם לומר: אתה תן". וכך גם בגמרא (עבודה זרה, דף ד ע"ב ודף ה ע"א).

והקשה מהרמ"א [מהר"ם אלשיך] כי הלא ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים ואיככה יוכלו לומר תן אתה.

והקשה רבי משה אלשיך: הרי חז"ל אמרו: "הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים"; אם כן, איך יכלו לומר "אתה תן"?

ומהרש"א [ומהרש"א] בח"א [בחלק א'] שם כתב וז"ל [וזה לשונו] גם שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים מ"מ פשיטא דביד

והמהרש"א כתב כחידושי אגדות שם, ואלה דבריו: "אף שהכול בידי שמים חוץ מיראת שמים, מכל מקום פשוט שביד

הקב"ה להטות לב בני אדם לטובה דכמה כתובים מורים על זה עכ"ל [עד כאן לשונו] ועם כי דבריו מוכרחים שהרי אנו אומרים ויחד לבבינו לאהבה וליראה את שמך.

הקדוש ברוך הוא להטות לב בני אדם לטובה, שהרי פסוקים רבים מורים על כך". עד כאן לשונו. ואף שדבריו מוכרחים, שהרי אנו אומרים: "ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך",

וכמ"ש בתלים (סי' פ"ו י"א) יחד לבכי ליראה שמך ועיין בגמרא (פרק בתרא דסוכה דף נ"ב ע"ב) אלמלא שלשה מקראות כו' ע"ש.

וכמו שכתוב בתהילים (פרק פו, יא): "יחד לבכי ליראה שמך". ועיינו בגמרא (הפרק האחרון של סוכה, דף נב ע"ב): "אלמלא שלושה מקראות" וכו'. עיינו שם.

אך א"כ איך יתפרש מאמרם ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים. ולכן צ"ל כמ"ש הבחיי כאן דפ"י הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים.

אבל אם כן, איך יש לפרש את מאמר חז"ל "הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים"? לכן יש לומר כפי שכתב רכנו בחיי כאן, שפירוש "הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים"

היינו כי שמים נקראו המדות עליונות שבהן ועל ידן התנהגות העולמות שהן חסד וגבורה הנק' אש ומים וזהו ענין שמים.

הוא כך: "שמים" הוא כינוין של המדות העליונות, שבהן ועל ידן מתנהלים העולמות; והן חסד וגבורה, הנקראות אש ומים. וזהו עניינו של "שמים".

אבל יראת שמים אינו תולה בבחינות אלו. כ"א בבחי' שלמעלה מהמדות עליונות דלאו מכל אילין מדות איהו כלל.

אך יראת שמים אינה תלויה בבחינות אלה, אלא בבחינה שלמעלה מהמדות העליונות, שכן "אינו מכל המדות הללו כלל".

14 ועז"נ [ועל זה נאמר] מי יתן והיה לבכם כו' ע"ד מי יתן טהור מטמא כו' בחיי מי הוא א"ס ב"ה הסוכ"ע שאינו מושג כלל.

ועל כך נאמר: "מי יתן והיה לבכם" וכו', בדומה ל"מי יתן טהור מטמא" וכו': בחינת "מי" היא אין סוף, ברוך הוא, סובב כל עלמין, שאינו מושג כלל.

והיינו כי למטה בבחי' שמים יש זה לעומת זה מדות הרעות דקליפה נגד מדות דקדושה.

כלומר, למטה, בבחינת "שמים", יש "זה לעומת זה": מדות רעות של קליפה כנגד מדות הקדושה.

משא"כ לגבי א"ס ב"ה עצמו גם חושך לא יחשיך ממך כו' הרים כדונג נמסו כו'.

אבל לגבי אין סוף, ברוך הוא, עצמו, גם "חושך לא יחשיך ממך" וכו', ו"הרים כדונג נמסו" וכו'.

(ועיין בס"ב [בספר של בינונים] ס"פ י"ט) וכעין זה פירשו מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא שהן המדות חו"ג [חסד וגבורה] כ"א במזלא תליא

(ועינינו בספר של בינונים, תניא, סוף פרק י"ט.) ובדומה לכך פירשו את מאמר רז"ל: "בני, חיי ומזוני לאו בזכותא תליא" — שהם מדות חסד וגבורה — "אלא במזלא תליא",

שהוא כתר כו'. ואפשר לבאר הענין כי הנה בענין ידיעה ובחירה שהקב"ה יודע כל מה שיהיה.

שהוא כתר וכו'. ואפשר לבאר את הענין: הנה, בענין הידיעה והבחירה, הקב"ה יודע כל מה שיהיה.

15 וקודם שיהיה ידע שזה יהיה צדיק או רשע. ואעפ"כ [ואף על פי כן] אין ידיעה זו מכרחת הבחירה כמבואר

בהרמב"ם [בהרבי משה בן מימון] פ"ה מהלכות תשובה והראב"ד [והראב"ד] שם פ"י שאין ידיעתו גזירה כו'.

עוד לפני שהדבר בא לידי מציאות, ה' יודע שהאדם הזה יהיה צדיק או רשע. ואף על פי כן, ידיעה זו אינה כופה את בחירתו, כפי שמוסבר ברמב"ם, פרק ה מהלכות תשובה; והראב"ד שם מפרש שידיעתו אינה גזירה וכו'.

והענין כי הידיעה היא בדעת עליון שהוא בחי' הכתר מחשבה הקדומה שהוא מאיר רק בבחי' מקיף

והענין הוא שהידיעה היא בדעת עליון, שהיא בחינת כתר, המחשבה הקדומה, המאירה רק בבחינת מקיף;

ועל כן אין האדם מתפעל ממנה להיות מכרחת מעשיו כמ"ש בביאור ע"פ את שבתותי תשמרו.

ולכן האדם אינו מושפע ממנה באופן שיגרום לה לכפות את מעשיו, כפי שנכתב בביאור על הפסוק "את שבתותי תשמרו".

משא"כ מבחי' המדות שמהם נמשך ההשפעה בפנימיות להאדם ועל בחי' זו אמרו שהמלאך שואל טפה זו מה תהא עליה חכם או טפש כו'

לא כך הוא בבחינת המדות, שמהן נמשכת ההשפעה פנימה אל האדם; ועל בחינה זו אמרו שהמלאך שואל: "טיפה זו, מה תהיה עליה — חכם או טיפש?" וכו',

ואילו רשע או צדיק לא קאמר משום דהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (פ"ב [פרק ב'] דנדה דט"ז ע"ב)

אבל "רשע או צדיק" הוא אינו אומר, משום ש"הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים" (פרק ב' בנדה, דף ט"ז ע"ב);

דהיינו בידי שמים דוקא אין תלוי יראת שמים. וכש"כ [וכל שכן] המלאך שהוא מבחינת צבא השמים אין לו שליטה ע"ז.

כלומר, יראת שמים אינה תלויה דווקא בידי שמים. ומכל שכן שהמלאך, שהוא מבחינת צבא השמים, אינו שולט בזה.

כי הידיעה מה שהקב"ה יודע שזה יהיה צדיק או רשע היא בבחי' גבוה מאד שלמעלה מהשתלשלות ונקי אור כללי שכולל כל השתלשלות העולמות במחשבה אחת

כי הידיעה — מה שהקב"ה יודע שהאדם הזה יהיה צדיק או רשע — היא בבחינה גבוהה מאוד, שלמעלה מהשתלשלות, ונקראת אור כללי, הכולל את כל השתלשלות העולמות במחשבה אחת,

כמאמר צופה ומביט עד סוף כל הדורות בסקירה אחת ולא נמשך כלל משם ההמשכה בפנימיות אפילו במדות העליונות דאצילות הנקי שמים שבהם ועל ידם הקב"ה מנהיג עולמו.

כמאמר: "צופה ומביט עד סוף כל הדורות בסקירה אחת"; ולא נמשכת משם כלל השפעה פנימית, אפילו לא אל המדות העליונות שבאצילות, הנקראות "שמים", שבהן ועל ידן הקב"ה מנהיג את עולמו.

16 ועמ"ש ע"פ האזינו השמים ואדברה כו' ולכן אין ידיעה זו מכרחת הבחירה כלל. כי אם הרשות נתונה לכל אדם.

ועיין במה שנכתב על הפסוק "האזינו השמים ואדברה" וגו'. לכן ידיעה זו אינה מכריחה כלל את הבחירה, אלא הרשות נתונה לכל אדם.

אכן זהו שכן יסד הקב"ה עולמו להיות דעת עליון בלתי מאיר כלל בבחי' פנימיות אפילו בבחי' המדות עליונות כדי שלא יכריח הבחירה.

אכן, זהו משום שכך יסד הקדוש ברוך הוא את עולמו: שהדעת העליונה לא תאיר כלל בפנימיות, אפילו במדות העליונות, כדי שלא תכריח את הבחירה.

אבל אם היה רצון לפניו ב"ה להאיר ממנו איזו הארה בבחי' פנימיות. עי"ז ודאי יומשך היראה בבחי' פנימיות וע"ד אבל חרדה גדולה נפלה עליהם כו' משום דמזליהו חזי.

אבל אילו היה רצונו יתברך להאיר ממנה הארה כלשהי בפנימיות, ודאי היה נמשך מכך יראה בפנימיות, בדומה ל"אבל חרדה גדולה נפלה עליהם" וגו', "משום דמזליהו חזי".

17 ועי"ז נאמר מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי. מי יתן דוקא הוא בחי' סתימו דכל סתימין ששם יש כח זה להמשיך בהם היראה.

ועל כך נאמר: "מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי". דווקא "מי יתן" — זו בחינת סתימו דכל סתימין, שבה מצוי הכוח הזה להמשיך בהם יראה,

אע"פ [אף על פי] **שבידי שמים אין בחינה זו כנ"ל**. וא"כ **פי מי יתן זהו ע"ד מארז"ל** [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] (**פ"ק** [פרק קמא] **דברכות ד"ז סע"א** [סוף עמוד א]) **שהקב"ה מתפלל כו' יהי רצון כו'**

אף שבידי שמים אין בחינה זו, כפי שנתבאר לעיל. ואם כן, פירוש "מי יתן" הוא על דרך מאמר חז"ל (ברכות, פרק א, סוף דף ז ע"א), שהקדוש ברוך הוא מתפלל וכו': "יהי רצון" וכו'.

ופי בספר שו"ס [שושן סודות] **לתלמיד הרמב"ן** [הרבי משה בן נחמן] **ז"ל** [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] **שהקב"ה נקרא כאן בחי' האור המאיר במדות העליונות והוא מצלי להמשיך הרצון ממקור הרחמים שלמעלה מעלה מהמדות כו' ע"ש**.

ומבואר בספר שושן סודות, מאת תלמיד הרמב"ן ז"ל, ש"הקדוש ברוך הוא" כאן מתייחס לבחינת האור המאיר במדות העליונות, והוא מתפלל להמשיך את הרצון ממקור הרחמים, שלמעלה הרבה מן המדות וכו', עיין שם.

ועד"ז יש לפרש הפסוק מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה כו' (בקהלת ס"ג כ"א)

ובאותה דרך אפשר לפרש את הפסוק "מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה" וכו' (קהלת ג, כא),

דלכאורה אינו מובן שהרי אח"כ אמר והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה ואיך אמר תחלה מי יודע כו'.

שהרי לכאורה הדבר אינו מובן: בהמשך הוא אומר "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה"; אם כן, כיצד אמר תחילה "מי יודע" וכו'?

אך הענין עפמ"ש [על פי מה שכתוב] **ברכות ס"פ האזינו ואיני יודע להיכן נפשי הולכת כו' שנאמר מי יודע רוח כו'**

אלא שהענין הוא על פי מה שכתוב במדרש רבה, בסוף פרשת האזינו: "ואיני יודע להיכן נפשי הולכת" וכו', שנאמר: "מי יודע רוח" וכו'.

לכאורה תמוה שיסתפק מרבע"ה [משה רבינו עליו השלום] **שמא נפשו כו' ועוד דאם ח"ו [חס ושלום] יורדת למטה בארץ א"כ מהו שאמר שתהא מונחת יפה**.

לכאורה הדבר תמוה: כיצד היה משה רבנו מסתפק שמא נפשו וכו'? ועוד, אם, חלילה, היא יורדת למטה לארץ, מה פירוש דבריו שתהא מונחת יפה?

דלכאורה רוח הבהמה היורדת למטה לארץ אין לה קיום א"ו [אלא ודאי] עכצ"ל [על כרחך צריך לומר] דשמים וארץ אינן שמים וארץ גשמיים אלא הן ז"נ [זעיר אנפין ונוקבא] דאצילות שנקרא שמים וארץ.

שהרי לכאורה לרוח הבהמה היורדת למטה לארץ אין קיום. אלא בעל כורחנו יש לומר ש"שמים" ו"ארץ" אינם השמים והארץ הגשמיים, אלא ז"א ונוקבא דאצילות, הנקראים שמים וארץ.

אשר ארץ היא בחינת מלכות כמ"ש בד"ה והיה מספר בניי [בני ישראל]. ועז"נ [ועל זה נאמר] והארץ הדום רגלי וכתוב ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ.

כי "ארץ" היא בחינת מלכות, כפי שכתוב במאמר המתחיל "והיה מספר בני ישראל". ועל כך נאמר: "והארץ הדום רגלי", וכן כתוב: "ועמך כולם צדיקים, לעולם יירשו ארץ".

18 והנה הנשמה כלולה מב' הבחינות דשמים וארץ שהרי נולדו ע"י יחוד ז"נ [זעיר אנפין ונוקבא] ועיין בזח"א [בזהר חלק א] ויחי דרמ"ה סע"א [סוף עמוד א] תלת נשמות אינן כו' אך יש נשמות עליונות שעיקר הנשמה מז"א הנק' שמים וקצת מהמלי הנקרא ארץ.

והנה הנשמה כלולה משתי הבחינות של שמים וארץ, שהרי [הנשמות] נולדות מייחוד ז"א ונוקבא; ראו בזהר, חלק א, ויחי, סוף דף רמ"ה ע"א: "שלוש נשמות הן" וכו'. אך יש נשמות נעלות שעיקר נשמתן מז"א, הנקרא שמים, ומעט ממלכות, הנקראת ארץ.

וזהו ענין רוח האדם ויש להפך שעיקר נשמתם מבחי' מלכות שם ב"ן [שם ב"ן] רוח הבהמה כו'

וזהו ענין "רוח האדם". ויש נשמות שהן להפך: עיקרן מבחינת מלכות, שם ב"ן, והן "רוח הבהמה" וכו'.

וכמו המלאכים שנק' פני אריה פני שור וגם י"ב שבטים נק' י"ב בקר וכמ"ש במק"מ [במקדש מלך] (פ' בראשית דל"ז סע"ב [סוף עמוד ב]).

וכמו המלאכים הנקראים "פני אריה" ו"פני שור"; וגם שנים עשר השבטים נקראים "שנים עשר בקר", כמו שכתוב במקדש מלך (פרשת בראשית, סוף דף ל"ז ע"ב).

וזה היה ענותנותו דמשה שנסתפק מאיזו בחי' היא נשמתו כו' גם שמים נקרא גן העליון והארץ נקרא ג"ע [גן עדן] התחתון כנודע מענין מי לי בשמים ועמך לא חפצתי

וזה הייתה ענותנותו של משה: הוא הסתפק מאיזו בחינה באה נשמתו וכו'. גם "שמים" נקרא גן עדן העליון, ו"ארץ" נקראת גן עדן התחתון, כידוע בענין "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי"

בארץ וכמ"ש ע"פ וזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ ועז"נ [ועל זה נאמר] מי יודע פי' בחי' מי שאמר והיה העולם הוא היודע איזה נקי רוח בני האדם העולה כו'.

"בארץ"; וכמו שכתוב על הפסוק "וזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ". ועל כך נאמר "מי יודע": כלומר, בחינת מי, "שאמר והיה העולם", היא היודעת איזו נשמה נקראת "רוח בני האדם העולה" וכו'.

וזהו ג"כ ענין מ"ש מי יודע ישוב ונחם האלקים (ביונה ס"ג ט'). ועמ"ש בביאור ע"פ ועתה יגדל נא כח בפ"י הפסוק אם עונות תשמר יה אדני מי יעמוד.

וזהו גם ענין הכתוב "מי יודע ישוב ונחם האלקים" (ביונה ג', ט'). וראו מה שכתוב בביאור על הפסוק "ועתה יגדל נא כח", בפירוש הפסוק "אם עונות תשמר יה, א-דני, מי יעמוד".

ועפ"י [ועל פי זה] יש לפרש ג"כ מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] מי גילה לבני רז זה כו' ועמ"ש ע"פ וכל בניך למודי הוי' כו'.

ועל פי זה אפשר לפרש גם את מאמר רבותינו זכרונם לברכה: "מי גילה לבני רז זה" וכו'. וראו מה שכתוב על הפסוק "וכל בניך למודי הוי'" וכו'.

19 וזהו מ"ש במדרש תלים ס"י י"ד ע"פ מי יתן מציון ישועות ישראל את מוצא שני פעמים כתוב בספר תלים מי יתן כו'

וזהו שנאמר במדרש תהילים, פרק י"ד, על [הפסוק] "מי ייתן מציון ישועות ישראל": "אתה מוצא שכתוב פעמיים בספר תהילים 'מי ייתן' וכו'".

ולמה א"ר [אמר רבי] לוי הרב אמר כתוב אחד מי יתן והיה לבבם והתלמיד אמר כתוב אחד ומי יתן כל עם ה' נביאים לא דברי הרב ולא דברי התלמיד מתקיימין בעוה"ז.

ומדוע? אמר רבי לוי: הרב אמר פסוק אחד — "מי ייתן והיה לבבם", והתלמיד אמר פסוק אחד — "ומי ייתן כל עם ה' נביאים"; לא דברי הרב ולא דברי התלמיד מתקיימים בעולם הזה,

אבל לעוה"ב [לעולם הבא] שניהם מתקיימין. דברי הרב מניין שנאמר ונתתי לכם לב חדש דברי התלמיד מניין שנאמר והיה אחרי כן אשפוך רוחי על כל בשר עכ"ל [עד כאן לשונו] הובא ג"כ בילקוט.

אבל לעולם הבא שניהם מתקיימים. מניין שיתקיימו דברי הרב? שנאמר: "ונתתי לכם לב חדש". מניין שיתקיימו דברי התלמיד? שנאמר: "והיה אחרי כן אשפוך רוחי על כל בשר". עד כאן לשונו; והוא מובא גם בילקוט.

וכל זה נמשך ע"י שלע"ל [שלעתיד לבוא] יהיה התגלות מבחי' מי שהוא בחי' שער החמשים דבינה כו'.
והוא שער האיתן שע"ז אמרו אותיות איתן משמשות לעתיד:
וכל זה נמשך מפני שלעתיד לבוא תהיה התגלות מבחינת "מ", שהיא בחינת שער החמישים של בינה וכו'. וזהו
שער איתן, שעליו אמרו: "אותיות איתן משמשות לעתיד".

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/15

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק